

Monumentnummer*: 524442

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 31 december 2001
Kadaster deel/nr 82859/132

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Voorburg Leidschendam-Voorburg Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Voorburg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Voorburg E 5505

Omschrijving**

Inleiding

OPHAALBRUG 'de Kerkbrug' over de Vliet, waar zich al sinds 1511 een brug bevindt. De vroegere 'Voorburgsche Brug' werd in 1892 een vaste brug, waarvan de bruggehoofden bewaard zijn gebleven. De brug was zo gebouwd dat deze voor betrekkelijk geringe kosten beweegbaar was te maken. In 1919 is het vaste middendeel van de brug vervangen door een beweegbaar deel en is tevens de ijzeren bovenbouw geplaatst in een Traditioneel Ambachtelijke stijl. De brug maakt deel uit van het beschermde dorpsgezicht Voorburg.

Omschrijving

De brug bestaat uit een beweegbaar deel (het val) en een ijzeren bovenbouw, die vrijwel identiek is aan die van 'de Nieuwe Tolbrug', elders over de Vliet. De ophaalbrug ligt tussen bruggehoofden die zijn opgebouwd uit met natuursteen verlevendigd en versterkt metselwerk.

De bruggehoofden zijn opgetrokken in baksteen en grijze hardsteen. Het bruggehoofd aan dorpszijde is driezijdig met een kleine havenkolk ten zuidwesten van de brug. De gemetselde kademuren in de directe omgeving van de brug worden afgedekt door hardstenen dekplaten en -blokken. De staande hoeken zijn verstevigd door verspringende, ruw behakte (rustica) hoekblokken van hardsteen, die ook de knikken in de kademuren beaccentueren. In de muren van het oostelijke bruggehoofd zijn datumstenen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geplaatst met 'ANNO' en '1892'. Beide bruggehoofden zijn voorzien van natuurstenen haalstenen met haalijzers en aan natuurstenen dekplaten en blokken bevestigde ijzeren hekwerken met gietijzeren balusters.

De stijlen van de hameipoort zijn bevestigd aan de hardstenen hoekblokken van de bruggehoofden. Het val is voorzien van een houten brugdek, dat rust op drie liggers (ijzeren profielbalken), die door middel van dwars- en diagonaalbalken aan elkaar zijn gekoppeld. Het val is met de balanspriemen verbonden door zorgkettingen, die zijn bevestigd aan uitkragingen aan de valliggers. De priemen zijn vakwerkliggers met afgeronde uiteinden, die bewegen op de eveneens met vakwerk uitgevoerde, zich naar onderen toe zijdelings verbredende hameistijlen met geklinknagelde, volwandige binnen- en buitenzijden. De hameipoort wordt ondersteunt door schoorstangen, die zijn bevestigd aan uitkragingen aan de de liggers van de westelijke aanbrug. De hameipoort wordt gecombineerd door een horizontaal verbindingsstuk met raamwerk, een aan de binnenzijden van de hameistijlen bevestigde rondboog en een vakwerkregel die fungeert als dak van de poort. De langere, voorste delen van de priemen zijn met elkaar verbonden door middel van dwarsbalken en diagonaalstaven, die een kruis vormen. Een ballastkist of broekbalk met verstelbare draaigewicht verbindt de korte achterzijden van de priemen met elkaar. De bewegingswerk van de brug wordt door middel van een slinger met de hand bediend vanaf een betegeld platform met hardstenen randen. Het bewegingswerk is voorzien van één met het val verbonden, gebogen heugel (kwadrant).

Waardering

De brug is van algemeen belang vanwege de cultuur-, en architectuurhistorische en de stedenbouwkundige waarde:

- als een bijzondere onderdeel van een zeer oude infrastructurele voorziening en als een goed voorbeeld van een typologische ontwikkeling in de bruggenbouw.
- vanwege het voor de bouwtijd kenmerkende materiaalgebruik en de daarmee samenhangende vormgeving.
- vanwege de situering, vanwege de bijzondere visuele en functionele samenhang met het brugwachtershuisje en vanwege de relatie met vergelijkbare brugcomplexen elders aan en over de Vliet, waardoor het tevens een essentieel onderdeel van een groter geheel is.
- vanwege de herkenbaarheid en de gaafheid.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Brug(C)

Functie

Verkeersbrug

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument